

महाराष्ट्र खाजगी सुरक्षा रक्षक (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९८१ मधील कलम २३ अन्वये खाजगी सुरक्षा रक्षक एजन्सीमार्फत विविध आस्थापनांमध्ये कार्यरत असलेल्या सुरक्षा रक्षकांना द्यावयाच्या सुटबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: एसजीए-२०१३/प्र.क्र.३४१/कामगार-५

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
तारीख: २१ ऑक्टोबर, २०१३

वाचा -

१) शासन निर्णय क्रमांक: एसजीए-१५१२/प्र.क्र.३०८७/कामगार-५, दिनांक : ७ जुलै, २०१२

प्रस्तावना -

खाजगी एजन्सीत कार्यरत असलेल्या व त्यांचेमार्फत मुख्य मालकांकडे नियुक्त केलेल्या सुरक्षा रक्षकांना, सुरक्षा रक्षक मंडळाच्या सुरक्षा रक्षकांपेक्षा कमी नसलेले फायदे मिळत असल्यास अशा सुरक्षा रक्षकांना, महाराष्ट्र खाजगी सुरक्षा रक्षक (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९८१ मधील कलम २३ नुसार सुट मिळण्याची तरतूद आहे. त्या अनुषंगाने खाजगी सुरक्षा रक्षक एजन्सीमार्फत विविध मुख्य मालकांकडे कार्यरत असलेल्या सुरक्षा रक्षकांना अशा प्रकारे सुट देण्याबाबतच्या प्रस्तावांवर कार्यवाही करण्याच्या अनुषंगाने शासनाने दि. ७ जुलै, २०१२ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये कार्यपद्धती निश्चित केली होती.

तथापि, दिनांक ७ जुलै, २०१२ रोजीच्या शासन निर्णयाद्वारे खाजगी एजन्सीमार्फत कार्यरत असलेल्या सुरक्षा रक्षकांना अधिनियमाच्या कलम २३ अन्वये सुट देण्याबाबत निश्चित करण्यात आलेल्या कार्यपद्धतीत नमुद केलेली प्रक्रिया अवलंबिताना खुपच विलंब/अडचणी येत असल्याचे शासनाच्या निदर्शनास आले आहे. तसेच सदर कार्यपद्धतीबाबत दिनांक ५/७/२०१३ रोजी झालेल्या सुरक्षा रक्षक सल्लागार समितीच्या बैठकीतही याबाबत चर्चा होऊन सुट देण्याच्या कार्यपद्धतीत होत असलेला विलंब पाहता सदर शासन निर्णयातील विद्यमान कार्यपद्धतीत सुधारणा करण्याबाबत उहापोह करण्यात आला होता.

त्यामुळे खाजगी एजन्सीमार्फत मुख्य मालकांकडे नियुक्त केलेले सुरक्षा रक्षक त्यांच्या हक्कापासून वंचित राहून संबंधित सुरक्षा रक्षकांना कायद्यांतर्गत देय असलेले लाभ मिळवून देण्यास

विलंब होत असल्याने ज्या उद्देशाने सदर शासन निर्णयान्वये कार्यपद्धती अनुसरण्यात आली होती, तो उद्देश सफल होत नसल्याचे दिसून आले आहे. तसेच सदर शासन निर्णयातील कार्यपद्धती अवलंबिताना व सुट देण्यास होणाऱ्या विलंबामुळे खाजगी एजन्सीजच्या सुरक्षा रक्षकांना अधिनियमाच्या कक्षेत आणून, त्यांच्यावर शासनाचे व मंडळाचे प्रभावीपणे नियंत्रण ठेवणे जिकीरीचे होत असल्याचेही लक्षात आले आहे. दिनांक ७ जुलै, २०१२ रोजीच्या शासन निर्णयामधील सुटबाबतच्या कार्यपद्धतीमुळे शासनाकडे खाजगी एजन्सीमार्फत नियुक्त केलेल्या सुरक्षा रक्षकांचे अधिनियमातील कलम २३ अंतर्गत सुट मिळण्याकरीता प्राप्त झालेल्या प्रस्तावांबाबत निर्णय घेण्यास विलंब होत असल्याची बाब मा. उच्च न्यायालय व मा. सर्वोच्च न्यायालयात यासंदर्भात चालू असलेल्या याचिकांमध्ये खाजगी एजन्सीजच्या प्रतिनिधीमार्फत मा.न्यायालयाच्या निदर्शनास आणून दिली असून, मा. न्यायालयाकडून शासनास सुट देण्याच्या प्रस्तावांवर होणाऱ्या विलंबाबत होत असलेली विचारणा, या सर्व बाबींचा विचार करून दिनांक ७ जुलै, २०१२ रोजीच्या शासन निर्णयाद्वारे अधिनियमातील कलम २३ अंतर्गत सुट देण्याच्या निश्चित केलेल्या कार्यपद्धतीत बदल करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यामुळे सुटबाबतचा दिनांक ७ जुलै, २०१२ रोजीचा शासन निर्णय अधिक्रमीत करून या प्रकरणी शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय-

महाराष्ट्र खाजगी सुरक्षा रक्षक (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९८१ च्या कलम २३ अन्वये खाजगी सुरक्षा रक्षक एजन्सीजमार्फत विविध मुख्य मालकांकडे कार्यरत असलेल्या सुरक्षा रक्षकांना सुट देण्याचे संपूर्ण प्राधिकार हे शासनाचे असल्याने, शासनाकडे प्राप्त होणाऱ्या सुटबाबतच्या प्रस्तावांची छाननी ही शासन स्तरावरच करण्यात येईल. त्यासाठी खालीलप्रमाणे नव्याने कार्यपद्धती निश्चित करण्यात येत आहे.

- (अ) ज्या खाजगी सुरक्षा रक्षक एजन्सीजनी त्यांच्याकडे कार्यरत असलेल्या सुरक्षा रक्षकांना विविध मुख्य मालकांकडे नियुक्त केले आहे, त्या एजन्सीजनी अधिनियमातील कलम २३ अन्वये सुट प्राप्त करून घेण्याकरीता शासनाकडे प्रस्ताव दाखल करतेवेळी सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट-१ मध्ये नमुद केलेली कागदपत्रे प्रस्तावासोबत जोडणे आवश्यक आहे.
- (ब) प्रस्तावामध्ये नमुद जे सुरक्षा रक्षक सुट मिळण्यास पात्र आहेत अशा सुरक्षा रक्षकांची यादी ते कार्यरत असलेल्या मुख्य मालकाच्या नावासह (सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट-२ मधील नमुन्यानुसार) प्रस्तावासोबत संबंधित एजन्सीजनी सादर करावी.
- (क) सदर कागदपत्रांसह प्रस्ताव शासनाकडे प्राप्त झाल्यानंतर प्रस्तावाची छाननी/तपासणी करूनच सदर प्रस्ताव आगामी होणाऱ्या सुरक्षा रक्षक सल्लागार समितीच्या बैठकीत ठेवण्यात येईल.
- (ड) सुरक्षा रक्षक सल्लागार समितीच्या बैठकीत ठेवण्यात आलेल्या प्रस्तावातील नमुद मुख्य मालक व त्यांचेकडे कार्यरत असलेल्या सुरक्षा रक्षकांची संख्या यांची यादी संबंधित

मंडळांना पाठवून सदर यादीतील नमुद केलेल्या मुख्य मालकांकडे संबंधित एजन्सीजचे सुरक्षा रक्षक कार्यरत आहेत किंवा कसे, तसेच सदर सुरक्षा रक्षकांना मंडळाच्या सुरक्षा रक्षकांइतक्याच सुविधा मिळत असल्याबाबत संबंधित मंडळाच्या निरीक्षकांमार्फत भेट देऊन, तपासणी करण्याबाबत शासनस्तरावरून संबंधित मंडळास पत्राद्वारे कळविण्यात येईल व सदर तपासणी संबंधित मंडळाने १५ दिवसात करून त्याबाबतचा अहवाल शासनास पाठविणे बंधनकारक राहील. सदर अहवाल १५ दिवसात प्राप्त न झाल्यास संबंधित मंडळाकडे पाठविलेल्या यादीबाबत मंडळाचे काहीही म्हणणे नाही असे समजून शासनाकडे प्राप्त झालेल्या सुटबाबतच्या प्रस्तावावर निर्णय घेण्याची कार्यवाही शासन स्तरावर करण्यात येईल.

सदरहू आदेश हे महाराष्ट्र खाजगी सुरक्षा रक्षक (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९८१ चे कलम ८(४) अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे. सर्व सुरक्षा मंडळांनी सदर कार्यपद्धती त्यांच्या कार्यालयांतर्गत सूचनाफलकावर प्रसिद्ध करावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१३१०२११५५३५४५७१० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(ना. द. थोरवे)

कार्यासन अधिकारी

प्रत,

- १) मा. मंत्री (कामगार) यांचे खाजगी सचिव.
- २) मा. राज्यमंत्री (कामगार) यांचे खाजगी सचिव.
- ३) कामगार आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ४) सह कामगार आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ५) प्रधान सचिव (कामगार) यांचे स्वीय सहायक (
- ६) उप कामगार आयुक्त, नागपूर, नाशिक, औरंगाबाद, पुणे, रायगड,
- ७) सहाय्यक कामगार आयुक्त, नाशिक, औरंगाबाद, पुणे, रायगड, नागपूर.
- ८) सर्व सुरक्षा रक्षक मंडळे
- ९) निवड नस्ती (कामगार-५)

परिशिष्ट-१

महाराष्ट्र खाजगी सुरक्षा रक्षक (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९८१ मधील कलम २३ नुसार सुट मिळण्याबाबतच्या आवश्यक कागदपत्रांची तपासणीसूचि (चेकलीस्ट) (सदर तपासणीसूचिनुसार प्रस्ताव पृष्ठ क्रमांकासह सादर करावा)

- १) एजन्सीमार्फत कार्यरत असलेल्या सुरक्षा रक्षकांची संख्या व नांवे (पृष्ठ क्रमांक -----)
- २) एजन्सीमार्फत सुरक्षा रक्षक नियुक्त केलेल्या मुख्य मालकांची संख्या व नांवे (पृष्ठ क्रमांक ---)
- ३) एजन्सीसाठी विहीत नमुन्यातील अर्ज (परिशिष्ट-ब, फॉर्म-बी) (पृष्ठ क्रमांक -----)
- ४) शपथपत्र-मुळप्रत (रुपये ३००/- च्या स्टॅम्प पेपरवर) मंडळाच्या सुधारीत नमुन्यानुसार (पृष्ठ क्रमांक -----)
- ५) मुंबई दुकाने व आस्थापना नोंदणी प्रमाणपत्र (नुतनीकरणासह) (पृष्ठ क्रमांक -----)
- ६) व्यवसायकर नोंदणी प्रमाणपत्राची प्रत (पृष्ठ क्रमांक -----)
- ७) व्यवसायकर भरल्याबाबतची पावती (Professional Tax Challan) (पृष्ठ क्रमांक -----)
- ८) भविष्य निर्वाह निधी नोंदणी प्रमाणपत्राची प्रत (पृष्ठ क्रमांक -----)
- ९) सुरक्षा रक्षकांच्या नांवाने भविष्य निर्वाह निधी भरल्याबाबतची पावती (सुरक्षा रक्षकांच्या भविष्य निर्वाह निधी नोंदणी क्रमांकासह). (P.F. Challan) (पृष्ठ क्रमांक -----)
- १०) राज्य कामगार विमा योजना नोंदणी प्रमाणपत्र. (पृष्ठ क्रमांक -----)
- ११) सुरक्षा रक्षकांच्या नांवाने कामगार राज्य विमाची रक्कम भरल्याबाबतची पावती (सुरक्षा रक्षकांच्या E.S.I. नोंदणी क्रमांकासह) (E.S.I. Challan). (पृष्ठ क्रमांक -----)
- १२) सर्व मुख्य मालकांसोबतचे करारपत्र (अॅग्रीमेंट) (पृष्ठ क्रमांक -----)
- १३) सर्व मुख्य मालकांबाबतची माहिती, परिशिष्ट-क (Annexure-C) मंडळाच्या सुधारीत

नमुन्यानुसार (पृष्ठ क्रमांक -----)

१४) सर्व मुख्य मालकांचे संमतीपत्र (कन्सेंट लेटर), मंडळाच्या सुधारीत नमुन्यानुसार (पृष्ठ क्रमांक -- --)

१५) सुरक्षा रक्षकांना देण्यांत येणा-या वेतनाबाबतची माहिती (शासनास प्रस्ताव सादर करताना मागील तीन महिन्यांचे वेतनपत्रक सादर करावे) (पृष्ठ क्रमांक -----)

१६) सुरक्षा रक्षकांचे वेतन बँकेमार्फत अदा करण्यात येत असल्याबाबतचे पुरावे. (पृष्ठ क्रमांक ----- --)

१७) सुरक्षा रक्षकांना देण्यात येणारे सानुग्रह अनुदान, उपदान, भरपगारी रजा, भरपगारी सुट्टी व अतिकालिन भत्त्याबाबतच्या तपशीलाची माहिती एजन्सीच्या पत्रावर देऊन त्याबाबतचे पुरावे सादर करावे (पृष्ठ क्रमांक -----)

१८) खाजगी सुरक्षा एजन्सी (नियमन) अधिनियम, २००५ अंतर्गत परवान्याची प्रत (पृष्ठ क्रमांक ---)

१९) प्रत्येक सुरक्षा रक्षकाचा विहित नमुन्यातील मूळ अर्ज-ड (परिशिष्ट-ड, फॉर्म-डी). (पृष्ठ क्रमांक -- ----)

२०) सर्व सुरक्षा रक्षकांचे पोलिस पडताळणी अहवाल. (प्रत्येक सुरक्षा रक्षकाचे पोलिस पडताळणी अहवाल त्याच्या अर्जाच्या मागे जोडणे आवश्यक आहे). (पृष्ठ क्रमांक -----)

एजन्सीजने वरीलप्रमाणे सादर केलेली सर्व झेरॉक्स कागदपत्रे अर्जदाराने स्वसाक्षात्कृत (Self attested) करणे बंधनकारक राहिल.

परिशिष्ट-२
सुट मिळण्यास पात्र सुरक्षा रक्षकांची यादी

अ.क्र.	सुरक्षा रक्षकाचे नांव	हुद्दा	मुख्य मालकाचे नांव व पत्ता	पोलीस पडताळणी अहवाल प्राप्त आहे/नाही